

УДК 725.24; 712.42

В.Г.Топорков, *к. арх., доцент*
кафедри дизайну архітектурного середовища,
Т.К. Чудновцева, *студентка 4 курсу,*
Полтавський національний технічний університет
імені Юрія Кондратюка (Україна)

ЛАНДШАФТНІ КОМПОНЕНТИ В СТРУКТУРІ БАГАТОФУНКЦІОНАЛЬНИХ КОМПЛЕКСІВ

Анотація. В статті окреслено як в сучасній архітектурі використовують природні компоненти для створення комфортного середовища перебування людини та виразної ландшафтної композиції в структурі багатофункціональних комплексів.

Ключові слова: ландшафт, мікроклімат, сад на даху, експлуатовані покрівлі, стійке середовище.

Постановка проблеми. Сучасні темпи урбанізації та будівництва створюють проблеми, пов'язані з умовами проживання людей: погіршення екологічної ситуації, порушення мікроклімату, нестача вільної площі, в тому числі і для рекреації міст. Особливо це стосується великих міст, де активно будуються нові торговельні центри, готелі, офісні будівлі, які потребують чималих площ під забудову та паркінги. Це призводить до того, що окремі монофункціональні об'єкти «з'їдають» великі міські площі. Залишається мало території, на яких можна розмістити ландшафтні елементи, які би покращували естетичні якості об'єктів та поліпшували мікроклімат території. Поширення тенденції будівництва багатофункціональних комплексів (БФК) [6] частково вирішує цю проблему, а саме – об'єднання декількох функцій в одному об'ємі значно економить земельні ресурси. Однак ландшафтне оформлення таких будівель потребує подальшого розвитку. Тому архітектори шукають шляхи включення ландшафтних компонентів в структуру багатофункціональних комплексів. Проблема вирішують завдяки створенню експлуатованих покрівель, озелених фасадів будівель, тощо. Проблема ландшафтного оформлення багатофункціональних комплексів на сьогодні є досить актуальною.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Різноманітні аспекти проектування, будівництва та експлуатації центрів з комбінованими функціями вивчалися багатьма науковцями в галузі архітектури, серед них: Гельфонд А.Л., [2] Пронін Є.С., Соколов Л.І., Дубінін М.В. Низка авторів, таких як Вергунов А.П., Залеська Л.С., Арманд Д.Л., Кайлі Д. (Dan Kiley), Амбаш Е. (Emilio

Ambasz) займались вирішенням проблем ландшафтної архітектури та ландшафтного дизайну в міському середовищі. Присвятили свої праці питанням використання живих рослин в техногенному середовищі Хаммер Н. (Nelson R. Hammer), Веймарк Ж. (Janet Waymark), Желліко Д. (G.A.Jellicoe), Титова Н.П. [4]

За останні десятиріччя видано велику кількість каталогів, брошур та журналів, присвячених питанням розвитку садів на дахах та зимових садів. Варто відзначити праці Купера Г. (G. Cooper), Груба Г. [3] та Баженова А.В.

Але, не зважаючи на це, симбіоз ландшафтного компоненту та архітектури таких об'єктів, як багатофункціональні комплекси, залишається недостатньо вивченим.

Мета статті. Дослідження актуальних пропозицій щодо використання ландшафтних компонентів в архітектурному вирішенні багатофункціональних комплексів. Основна мета дослідження полягає в розповсюдженні стійкої архітектури, спрямованої, як на покращення умов проживання людей, так і на боротьбу з глобальним потеплінням [1].

Виклад основного матеріалу. В основі концепції проектування сучасних громадських будівель лежить ідея, що якість навколишнього середовища здійснює безпосередній вплив на якість їхнього функціонування. В цих умовах зростає роль «озеленої» архітектури, яка створюється завдяки взаємодії інженерних, ландшафтних та архітектурних вирішень. Створення комфортного штучного середовища за допомогою інженерно-технічних систем на сьогоднішній день рухається у напрямку максимальної енергоефективності. Також можна відмітити, що сучасна архітектура розширила свої кордони, і будівлі стали виконувати не лише естетичні та функціональні задачі, а ще й екологічні. Новими тенденціями пронизані усі напрямки архітектури: містобудування, зведення житлових та громадських будівель і споруд, спортивні та культурні центри, багатофункціональні комплекси, дизайн внутрішнього та зовнішнього середовища.

Прийоми, якими користуються архітектори при ландшафтному оформленні багатофункціональних комплексів можна поділити за основним місцем зосередження ландшафтних компонентів;

1. Експлуатовані покрівлі. Цей прийом вже певний час користується великою популярністю. Найчастіше такими покрівлями можуть слугувати покриття стилобатів, дахи наземних гаражів. У випадку його використання при оформленні БФК, за рахунок експлуатованої покрівлі, можливе розширення торговельної зони. На таких ділянках можливе встановлення додаткового обладнання від закладів громадського харчування, організація пішохідних зв'язків або місць відпочинку (рис. 1).

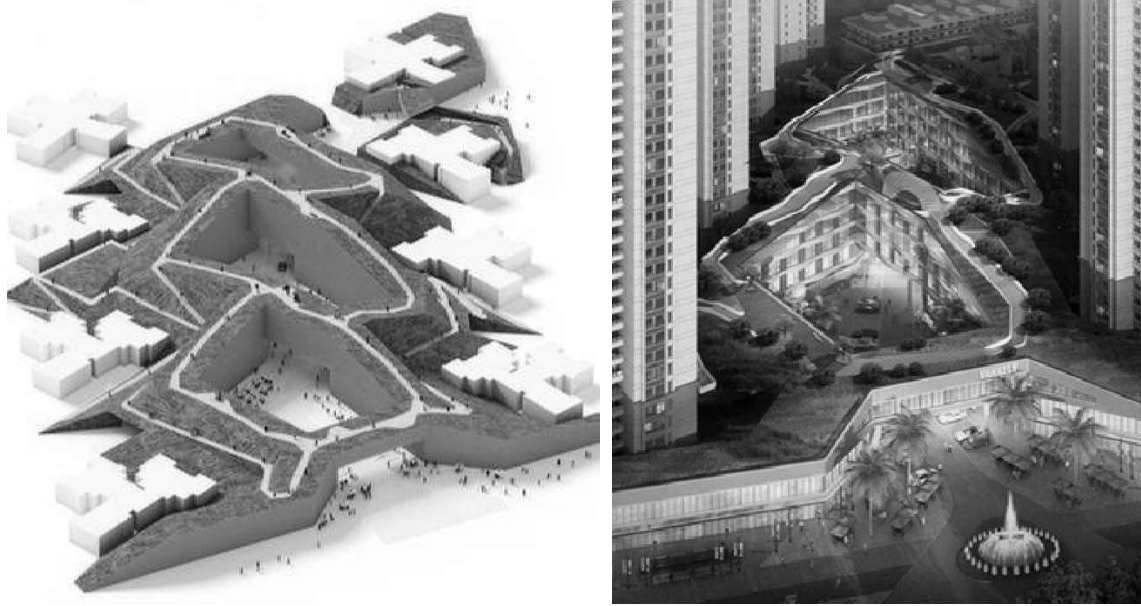

Рис. 1 - Багатофункціональний комплекс Vankely в Китаї (м. Сяміні)

2. Зелені фасади. Подібне використання простору популярне в європейських країнах. Воно спрямоване не тільки на практичність, а й на покращення естетичних якостей об'єкта. Зелені фасади створюються з витких рослин, які розташовуються безпосередньо на стіні або на спеціальних підтримуючих конструкціях [3]. Озеленені фасади можна вважати оригінальним, ефективним архітектурним вирішенням, яке має змогу «лікувати» забруднений міський мікроклімат (рис. 2).

Рис. 2. Зелені фасади. Мультифункціональний комплекс в м. Кіто, Еквадор

3. Зелені тераси. Такий прийом ландшафтного вирішення можна вважати відносно новим, але ефективним засобом досягнення архітектурної виразності образу будівлі або комплексу (рис. 3).

Рис. 3. Гонконгський проект AHR – офісний eco-friendly комплекс "18 Kowloon East" з "зеленою" зоною по периметру паркінга на базових поверхах

4. Сад на даху. [4] Подібний прийом є найбільш енергоефективним рішенням тому, що шар ґрунту та рослинності є додатковим утепленням для покрівлі. Однак правильне облаштування саду на даху потребує значних економічних затрат. Якщо взяти до уваги, що такі покрівлі несуть економію тепла, збереженість гідроізоляції під рослинним шаром, в заглиблених частинах споруд – зменшення витрат електроенергії, а в готелях та житлових блоках – збільшення ціни номерів та квартир, що користуються садом, то всі витрати на подібні проекти з часом окупляться.

Висновки. Громадські комплекси, в тому числі і БФК, все частіше стають об'єктом ландшафтного дизайну, що відображається на структурі проєктованих будівель, появі відкритих просторів, декоративному оформленні входів у громадські заклади, появі садів на дахах, використанні активного озеленення інтер'єрів та екстер'єрів. Можна зробити висновок, що «ландшафтний компонент» по суті є самостійним об'єктом дослідження та проєктування, важливим елементом для створення комфортного середовища перебування людини.

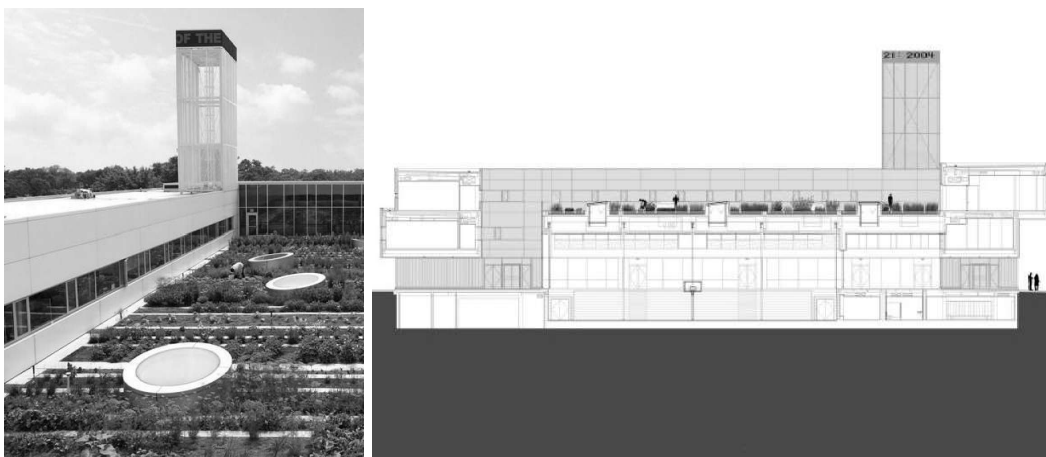

Рис. 4 - Сад на даху багатofункціонального центру «Gary Comer», Чикаго, США

Література

1. Нефедов В.А. Ландшафтный дизайн и устойчивость среды / В.А. Нефедов – Санкт-Петербург, Санкт-Петербург, 2002г, 249с.
2. Гельфонд А.Л. Архитектурное проектирование общественных зданий и сооружений / А.Л. Гельфонд.- М.: Архитектура-С, 2006.
3. Груб Г. Зелень между домами / Г.Груб.- Мюнхен, 1990.
4. Титова Н.П. Сады на крышах / Н.П. Титова. - М.: «ОЛМА-ПРЕСС Гранд», 2002.-112 с.
5. Lynn G. - An Advanced Form of Movement // Architectural Design.- 1997. V. 67. No. 5–6.
6. Цайдлер Е. Багатофункціональна архітектура /Е. Цайдлер; пер. з англ. А.Ю. Бочарової, під ред. І.Р. Федосеевої. –М: Стройиздат, 1988. -151с.
7. Новіков Ф.А. Архитектурна композиція багатофункціональних комплексів / Ф.А.Новіков. –М.: СПб., 1979. -255с.

Abstract

This article outlines how a modern architecture using natural components to create a comfortable environment of human and expressive landscape compositions in the structure of multifunctional complexes.

Keywords: landscape, microclimate, roof garden, operated roof, sustainable environment.

Аннотация

В статье очерчено каким образом в современной архитектуре используется природный компонент для создания комфортной среды пребывания человека и выразительной ландшафтной композиции в структуре многофункциональных комплексов.

Ключевые слова: ландшафт, микроклимат, сад на крыше, эксплуатируемая кровля, устойчивая среда.

УДК 711.552.3

О.А. Фост, *магістрант*,
В.М. Лях, *канд. арх., доцент*
Полтавський національний технічний
університет імені Юрія Кондратюка

ПРИЙОМИ ФОРМУВАННЯ КВАРТАЛІВ З ОФІСНИМИ БУДІВЛЯМИ

Анотация: Розглянуто особливості кварталів з офісними будівлями в містобудівному середовищі, оптимальні прийоми формування цих кварталів та їх структурних елементів, оптимальні варіанти об'ємно-просторового вирішення ділянки офісних центрів.